

БЕЛЕШКЕ

NOTES

Туризмологија – нови студијски програм Географског факултета у Београду. – Почев од школске 2007/08. године, када је уписана прва генерација студената по новим студијским програмима усклађеним са захтевима Закона о високом школству (Службени гласник Републике Србије, бр. 76/2005) и Болоњске декларације, Туризмологија се поново студира на Универзитету у Београду.

Туризмологија (од француске речи *tour* – обилазак, путовање, и грчке речи *logos, logia* – ум, разум, моћ мишљења и размишљања, наука, учење) је наука која обједињује и повезује више посебних научних аспеката (географски, економски, социолошки, културолошки, психолошки и др.) изучавања туризма (као комплексног социо-просторног и економског феномена) у јединствен и систематизовани скуп научних знања. Она спада у младе науке, јер је научни рад у туризму стар тек неколико деценија. За њу су у научној литератури у употреби и други називи, као што су: туристологија, туризмографија, туристика (односи се и на могуће облике туристичке активности: речна туристика, манифестациона туристика, ловна туристика и сл.) и други. Термин туризмологија први у науку уводи И. Фрагола, италијански научник, а у нашу научну литературу професор др Ж. Јовичић, аутор многобројних дела из туристичке географије и туризмологије.

У научном и развојном смислу везе између студија географије и туризмологије су дуговремене и вишеструке.

Развој студија туризма у оквиру Географског факултета у Београду датира од 1962. године, када су при тадашњој Географској студијској групи Природно-математичког факултета Универзитета у Београду почеле са радом последипломске студије из туризма. Из тих разлога се та година узима као "почетак организованог рада на универзитетском образовању кадрова за туризам у Србији". Након тога, 1971. године, у склопу реформе ПМФ-а, при Одсеку за географске науке формиран је Институт за туризам и просторно планирање са Катедром за туризам. Године 1972. уписана је прва генерација студената на студијама туризма. Институт и студијска група 1976. године прерастају у Одсек за туризмолшке науке ПМФ-а, који је, после рационализације мреже високошколских институција у Србији крајем 80-их година XX века, 1991. престао са радом. Касније су, почев од 90-их година XX века, студије из области туризма уведене и у другим универзитетским и географским центрима у Србији (Новом Саду, Нишу и Приштини).

У оквиру Географског факултета у Београду, почев од школске 2005/06. године, у склопу реформе студијских програма и њиховог прилагођавања захтевима Болоњске декларације и савременим стремљењима у високом образовању земаља Европске уније, приступило се предузимању потребних радњи и активности ради обнављања рада студија из области туризма. Том приликом узете су у обзир, пре свега, следеће чињенице:

а) да у Србији, где се туризам, уз пољопривреду, убраја у једну од најперспективнијих делатности у будућем развоју, постоји јасно изражена и наглашена потреба за високошколским кадровима из туризма и да је неоспоран њихов дефицит на тржишту радне снаге;

б) да на Универзитету у Београду не постоје основне академске (I степена), дипломске академске (II степена) и докторске студије (III степена) из научне области Туризмологија, уз напомену да је извесно да оне спадају у ред најатрактивнијих, о чему, између осталог, сведоче новија испитивањима јавног мњења младих у Србији о њиховом будућем занимању, по којима она из области туризма спадају у групу три најпривлачнија занимања и

в) да на Географском факултету постоје потребни кадровски и материјално-технички услови за успешну и квалитетну организацију и реализацију предметних студија.

Сходно актуелном Закону о високом школству, који инсистира на обиљу промена у скоро свим сегментима универзитетске наставе, почев од октобра 2005. године, у појединим организационим јединицама Географског факултета приступило се реформи студијских програма сагласно законским поставкама. Кроз опсежну академску расправу унутар Географског факултета, као и уз свесрдну помоћ Ректората Универзитета у Београду и Министарства просвете и спорта Републике Србије, конципирани су и усвојени модернизовани усклађени студијски програми основних академских и дипломских академских студија – master, за следеће студијске групе: Географија, Туризмологија, Просторно планирање, Демографија и Геопросторне основе животне средине (Одлука Универзитета у Београду, 06 Број: 6/XXII-8/3, од 13. 07. 2006, Београд). Уз то, у посебној процедури Географски факултет је добио сагласност и подршку Министарства просвете и спорта за обнављање рада студија из области Туризмологије (Република Србија, Сектор за високо и више образовање, Број: 612-00-136/2007-04, од 6. фебруара 2007, Београд).

У школској 2006/07. години Географски факултет у Београду, сагласно одлукама Наставно-научног већа, Сената Универзитета у Београду и Владе Републике Србије, уписао је и прву генерацију студената на дипломским академским студијама – master, на свим поменутиим студијским програмима (више модула или усмерења), па и из области Туризмологије.

Србољуб Ђ. Стаменковић